

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

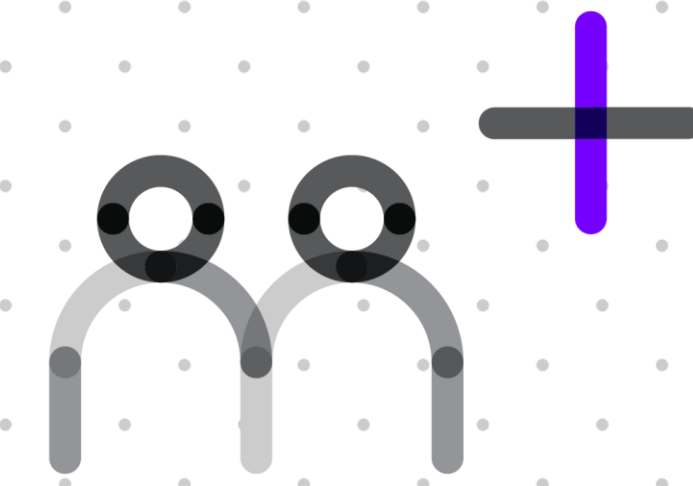
Leverandørutvikling i tråd med ny regjeringsplattform

Stig Bang-Andersen
sba@nho.no / 45000910

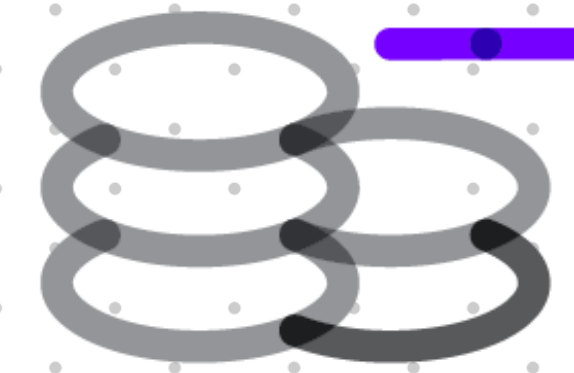
Hva er innovative anskaffelser?

Når en offentlige virksomhet har behov for og etterspør **nye eller bedre løsninger** gjennom anskaffelser

Etterspørselsdrevet innovasjon

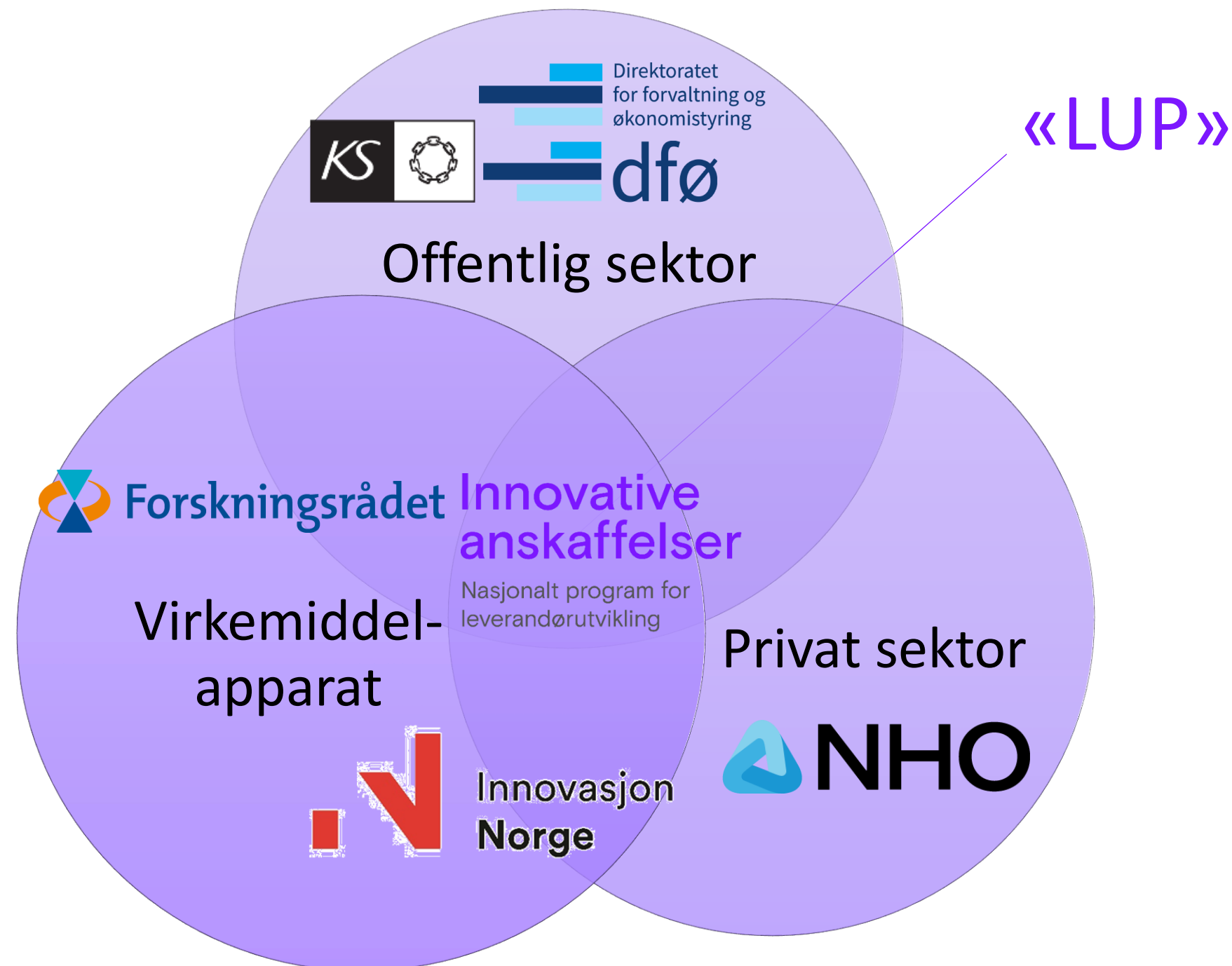

Raskere
Mindre ^{flere} Færre
Bedre ^{mer}
Billigere

Hvem er Nasjonalt program for leverandørutvikling?

Eiere / Styringsgruppe:

27 partnere:

Leverandørutviklingsprogrammets tilbud

innovativeanskaffelser.no

- Over 200 dokumenterte innovative anskaffelser inkludert konkurransegrunnlag, dialognotat, behovskartlegging, resultater og historikk

Verktøy

- Oppstart
- Behov
- Ledelsesforankring
- Markedsdialog

Pådrivere

- Ansatte som gir råd, veiledning og prosessbistand i innovative anskaffelser

Starthjelp

- Sjekk om ditt behov kan løses gjennom en innovativ anskaffelse

Startprogram

- Webinar & introduksjon
- Startprogram for offentlig ansatte
- Startprogram for leverandører

Arrangementer

- Leverandørkonferanser
- Dialogkonferanser
- Startprogram

Partnere

- 27 offentlige virksomheter er partnere i LUP og jobber med å internalisere innovative anskaffelser

Partnerportal

- Partnere i LUP har tilgang til partnerportalen og forum

Møteplasser for partnere

- Regionale ressursteam for erfaringsdeling, kompetanseheving, innspill og samhandling regionalt
- Team Innovative Anskaffelser hvor partnere møtes nasjonalt

PartnerPådriverProgram (3P)

- Lansert høsten 2021

Forene krefter og legge til rette for gode prosesser

Økende forventninger og sterkere signaler om økt bruk av innovative anskaffelser fra øverste hold

- Statsbudsjettet 2021/22
- Stortingsmelding 13, Klimaplan 2021-30
- Stortingsmelding 18, Helsenæringsmeldingen
- Stortingsmelding 22, Smartere innkjøp
- Stortingsmelding 30, Innovasjonsmeldingen
- HelseOmsorg21 (organ)
- Digitaliseringsstrategi; En digital offentlig sektor
- Perspektivmeldingen 2021
- Handlingsplan for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon (DFØ)
- EU: Horisont Europa, Green Deal og flaggskipinitiativ

De enorme innkjøpsmusklene kan brukes til å løse utfordringer.

Det offentlige kjøper – næringslivet leverer!

Offentlig sektor kan stille krav når de kjøper tjenester, som for eksempel at ferjedrift skal være elektrisk.

Foto: Berit Roald/NTB

INNKJØP
STIG BANG-ANDERSEN
Leiar i
utviklingsprogrammet

STONE GRINDLAND
NHO Rogaland

Det offentlige kjøper årlig varer og tjenester for 600 milliarder. De enorme innkjøpsmusklene kan brukes til å løse utfordringer. Og til å skape jobber der du bor. Det høres kanskje kjedelig ut? Men det er helt nødvendig. Vi må ta i bruk den offentlige innkjøpsmakten til å løse utfordringer.

Som såkalt «krevende kunde» kan det offentlige få fart på utviklingen av nye produkter og tjenester i langt større grad enn i dag. Men vi er ikke flinke nok til å utnytte mulighetene som ligger her. Det foretas for mange «evane-innkjøp», som dessverre ikke gir kjøperen de smarteste løsningene. Dessuten faller mindre, lokale bedrifter av når innkjøpene og avtalene rettes mot de aller største bedriftene.

Heldigvis finnes det vilje til å ta grep. I Norge har staten, kommunene og næringslivet jobbet sammen for å øke innovasjonseffekten av offentlige innkjøp. NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon) og KS (Kommunesektorens Organisasjon) har tatt initiativ til opprettelsen av Leverandørutviklingsprogrammet (LUP). Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DIP) har også blitt med i samarbeidet. LUP jobber aktivt i Rogaland og i resten av landet. Flere gjør innovative anskaffelser. Det offentlige får nye bærekraftige løsninger på sine behov, bedriftene utvikler og leverer, samtidig som det skapes arbeidsplasser og grunnlag for eksport.

To gode eksempler:

■ 1) Utslippsfrie byggeplasser er et godt eksempel på at innovative anskaffelser kan bidra til mer klimavennlige løsninger. I 2016 gikk flere offentlige utbyggere sammen om å utfordre leve-

randører til å utvikle fossilfrie bygg- og anleggsløsninger. Dette norske initiativet satte fart på utviklingen og leverandørene innoverte. Utslipp og energikostnader har gått ned. Metoden og resultatene vekker interesse i våre naboland og i EU. Dette er vel noe å tenke på når det skal bygges nytt fylkeshus i Rogaland?

■ 2) Et annet eksempel er Stavanger kommune som ønsket å samle alle tekniske systemer i en ny driftsentral for å spare energi og effektivisere drift. Kommunen allierte seg med LUP, og planene ble til et pilotprosjekt, hvor kommunen først gikk i dialog med markedet. Kunnskapen om hva som var mulig tok de med seg inn i utforming av anbudet, som definerte hvilket behov kommunen hadde – ikke en detaljert beskrivelse av et konkret produkt.

IT-bedriften F5 IT på Forus så i konkurransedokumentene at det var muligheter for å bruke sin kompetanse til å utvikle en ny og innovativ løsning og vant kontrakten. Innsatsen har de

ikke angret på, for pågangen fra markedet er stor og bedriften vokser. Også kommunen har hatt stor effekt – deres gevinst på opp til 24,5 millioner, særlig på grunn av redusert energiforbruk. Dette viser at når offentlige innkjøpere går i dialog og utfordrer bedriftene, gir det en kraftig innovasjonseffekt og bærekraftige løsninger. Det er imidlertid langt igjen til vi har tatt ut de nasjonale og regionale gevinstene som virkelig monner.

I årene som kommer står vi overfor betydelige utfordringer relatert til utvikling av løsninger på klimamålene. LUP kobler behov og løsninger på områder som bygg, anlegg og transport; utslippsfrie- og avfallsfrie byggeplasser; og utslippsfrie ferjer og hurtigbåter. Men i dag brukes bare to prosent av de 600 milliardene på innovative løsninger. Vi

mener flere innkjøp fra det offentlige må bli innovative innkjøp.

Politikere og ledere må bruke innovative anskaffelser som et strategisk virkemiddel. Det offentlige må sikre økt kunnskap om innovative anskaffelser og bruke de gode økonomiske virkemidlene lokalt – også her i Rogaland. Regjeringen må følge opp med tydelige føringer for innovasjon og nyskaping gjennom offentlige anskaffelser i tildelingsbrev og oppdrag til statlige virksomheter. Kommuner og fyl-

keskommunen i Rogaland oppfordres til å gjøre det samme overfor sine virksomheter.

Da sikrer vi lokal verdiskaping, arbeidsplasser der folk bor og bedre tjenester til innbyggerne – det offentlige kjøper, næringslivet utvikler og leverer!

Vi må ta i bruk den offentlige innkjøpsmakten til å løse utfordringer.

Ny regjering

- Satser videre på mye av det etablerte arbeidet
- Mange av statsrådene, statssekretærene har god kjennskap til innovative offentlige anskaffelser
- Smartere bruk av offentlige anskaffelser er et satsingsområde også framover
- Risikoavlastning for oppstartsselskaper slik at de kan tilby enda flere offentlige virksomheter nye innovative løsninger (StartOff)

Regjeringen vil...

- Skjerpe kravene til åpenhet om eierskap og skatt i offentlige anskaffelser og utrede om offentlige innkjøpere bør sette offentlig land-for-land-rapportering som vilkår i større anbuds- og anskaffelsesprosesser.
- Endre regelverk og praksis for offentlige anskaffelser slik at de støtter viktige mål som bærekraft, gode lønns- og arbeidsvilkår, bruk av lærlinger, innovasjon og lokale ringvirkninger.
- Offentlige anskaffelser må utformes og kontraktstørrelsen må tilpasses slik at norske bedrifter kan delta i konkurransen.
- Kompensere fylkeskommunene for merkostnader ved å velge lav- og nullutslippsteknologi ved anskaffelser av ferger og hurtigbåter.
- Vekte klima- og miljøhensyn med minimum 30 pst i offentlige anskaffelser og høyere der det er relevant.
- Utarbeide en Norgesmodell med nasjonale seriøsitetskrav for alle offentlige anskaffelser.
- Utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet.
- Bruke offentlige innkjøp, blant annet gjennom Statsbygg, for å styrke etterspurnaden etter produkt basert på norsk skog.
- Bruke offentlig innkjøp til å stille høye miljøkrav (i boligpolitikken).
- Stille strengere krav til seriøsitet og bruk av lærlinger ved offentlige innkjøp og anbud.
- Bruke statens innkjøp til å utvikle og styrke gjenkjøp i norsk forsvarsindustri.
- Sikre at statlige og kommunale anbud er utformet slik at lokale og regionale leverandører kan delta i konkurransen om hele eller deler av oppdraget.
- Stille krav om nullutslipp i nye anbud for ferger 2023 og krav om lav- og nullutslipp i nye anbud for hurtigbåter i 2025
- Sørg for at anbud ved bygging av samferdselsprosjekter utformes slik at lokale og regionale aktører kan delta.
- Sikre rammevilkårene for de kommunalt eide og de ideelle atføringsbedriftene og unngå anbudsregimer som sentraliserer og bygger ned tilbud.
- Sikre at lønns- og arbeidsvilkår styrkes ved anbudsprosesser, oppsplitting av selskaper og andre endringer i selskapsstruktur.
- Forberede statlig overtakelse av luftambulansen, og utrede modeller for samarbeid med ideelle, for å avskaffe anbud i tjenesten.
- Forbedre og forenkle pasientreiseordningen, herunder gå gjennom dagens anbudspraksis.
- Stoppe videre konkurranseutsetting av persontrafikken på jernbanen.
- Stoppe den planlagte konkurranseutsettingen av oppgaver innen drift, vedlikehold og beredskap knyttet til jernbanens infrastruktur.
- Sørg for at drifts- og beredskapstjenester ved flyplassene utføres av egne ansatte og ikke konkurranseutsettes.
- Avslutte bruken av konkurranseutsetting og anbud i barnevernssektoren og sikre ideelle verksemder langsiktige avtaler med det offentlige.
- Utnytte handlingsrommet i EØS-avtalen med sikte på at en større del av verdiskapingen fra offentlige kontrakter skal komme den norske maritime næringen til gode.

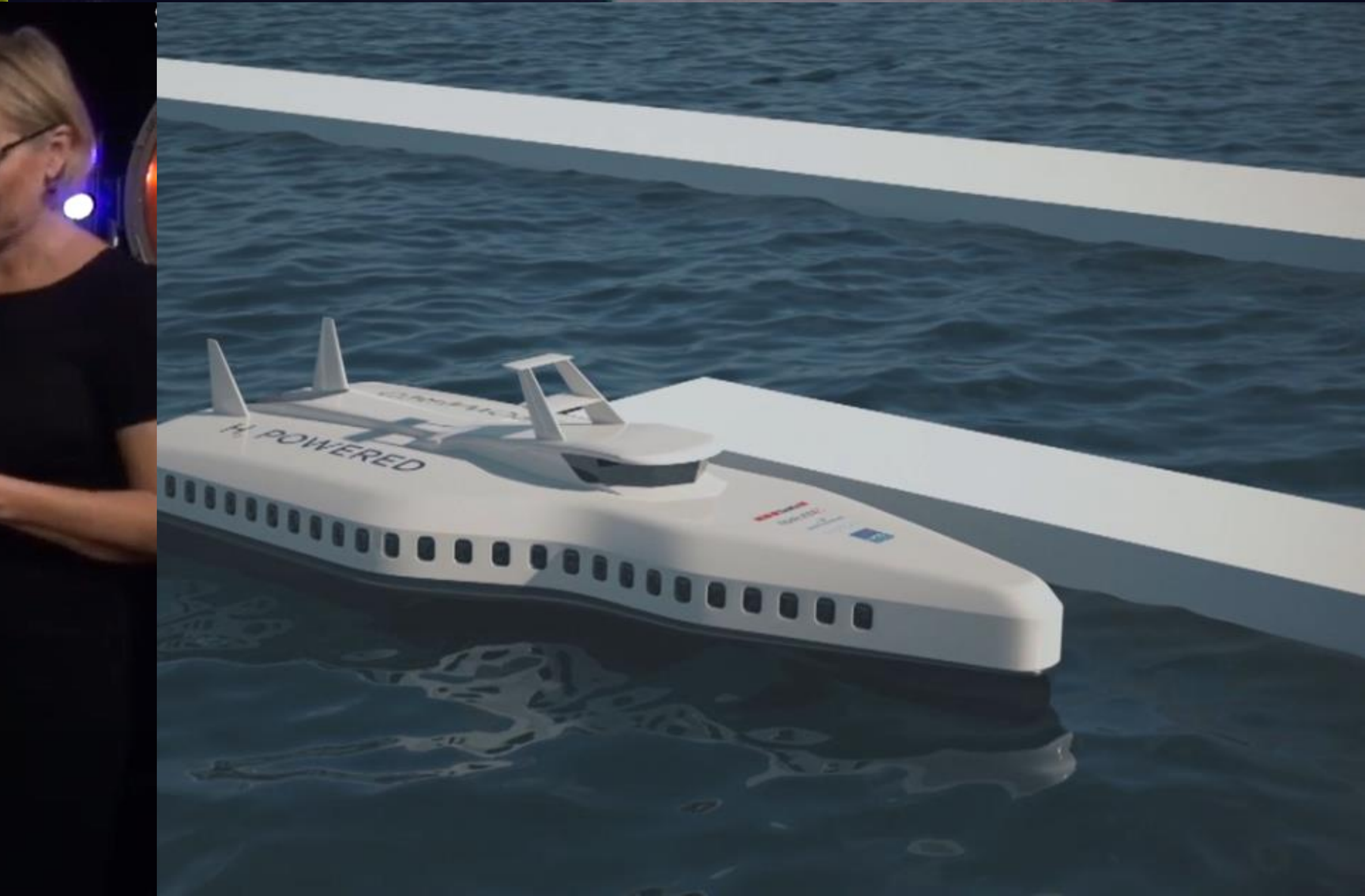

Samarbeidet mellom Avinor og Yeti Snow Technology har resultert i anskaffelser av førerløse brøytebiler for 1,1 milliarder i Norge og Sverige.

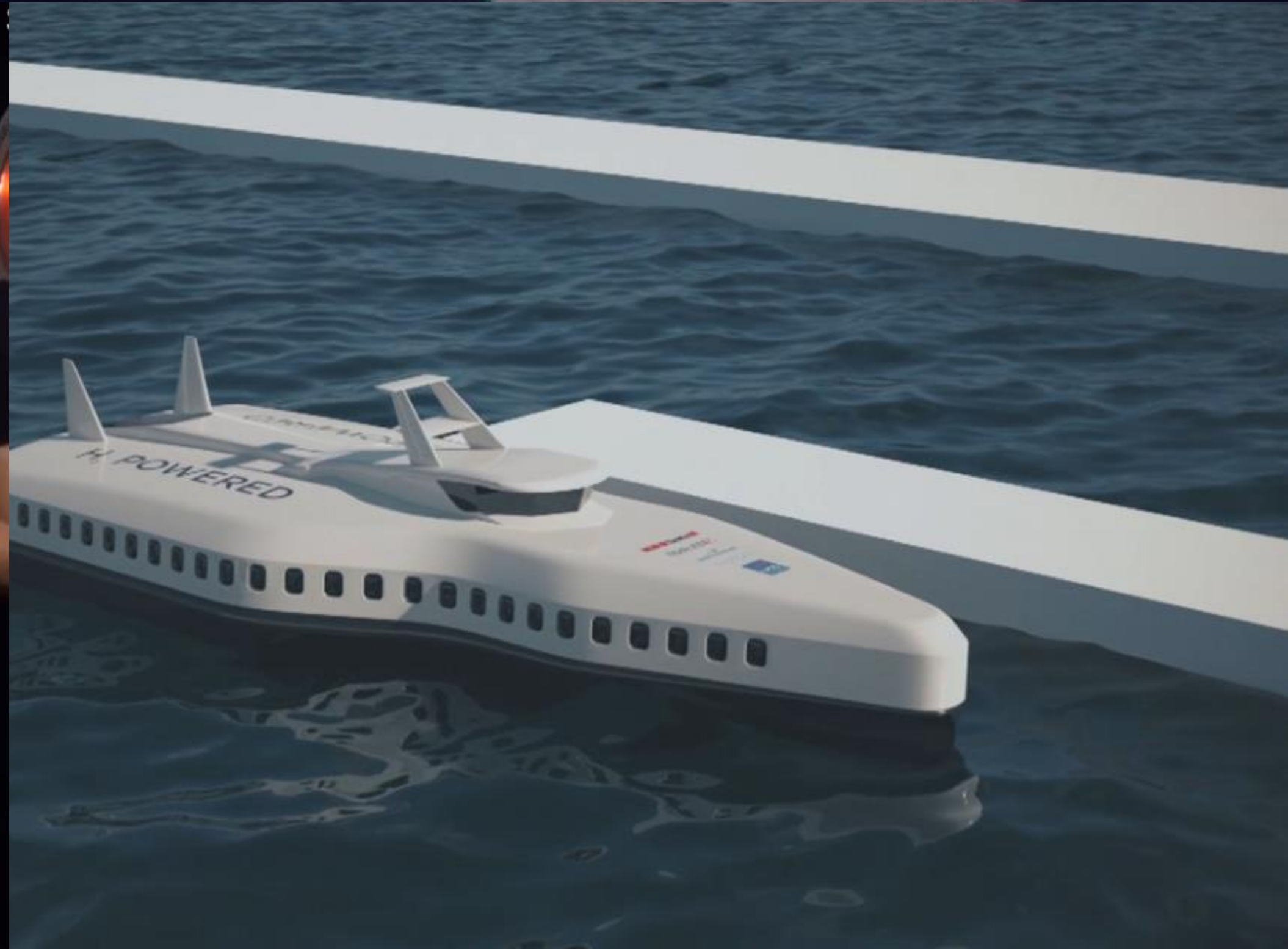
- ✓ Økt effektivitet
- ✓ Bedre kvalitet
- ✓ Næringsvekst

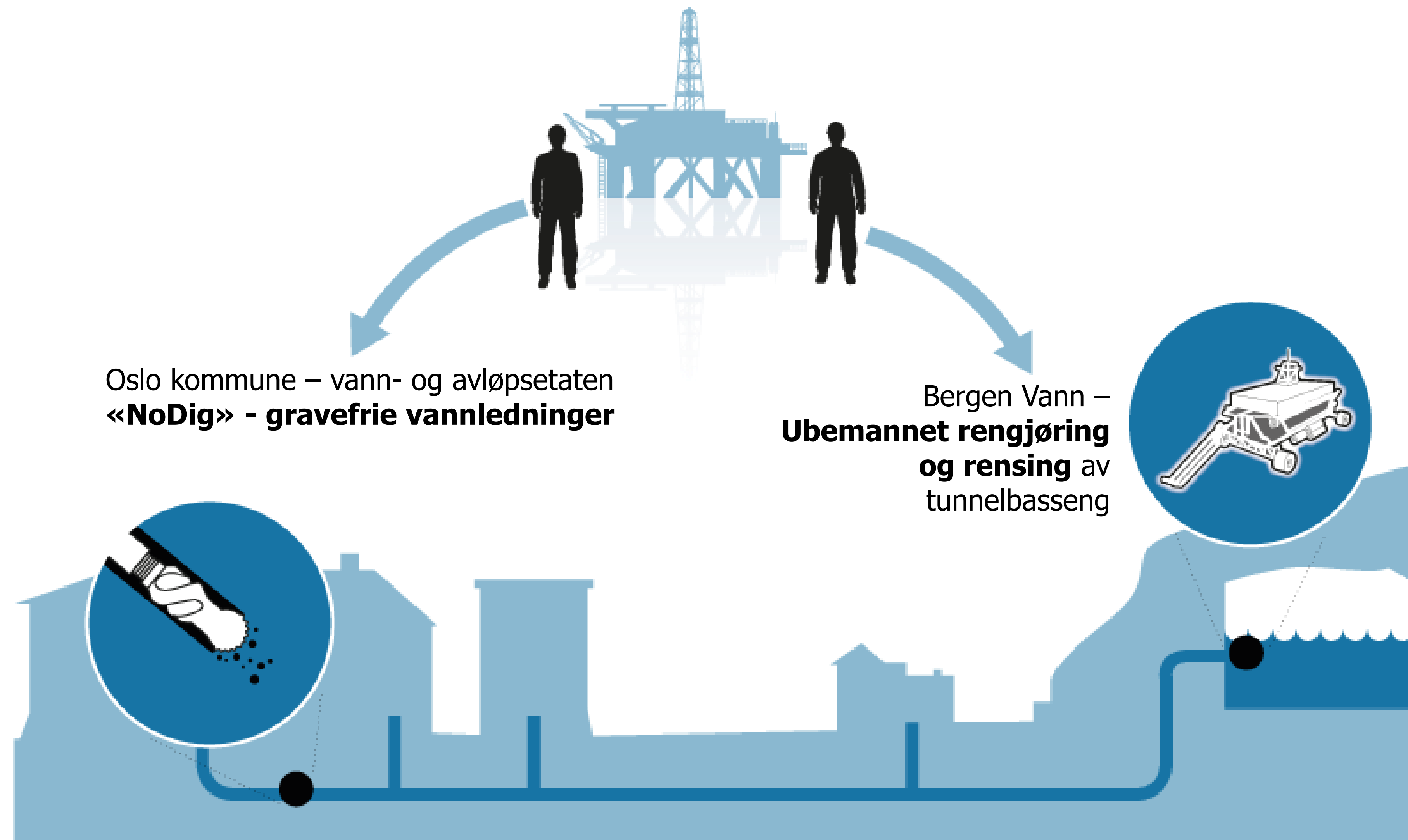

Leverandørkonferanse

Utslippfrie bygge- og anleggsplasser,
der behov møter løsning

Bedrifter med erfaring fra oljeindustrien kan løse landbaserte utfordringer på helt nye måter

Hvorfor er innovative anskaffelser så effektivt?

Nytt – nyttig - nyttiggjort

Mulighetsrom

Åpne for
innovasjon

Etterspørre
innovasjon

Ta ut gevinsten av
innovasjon

Etablere

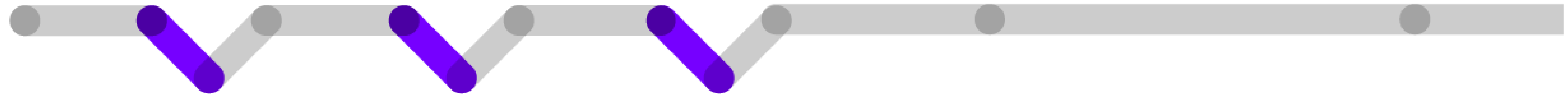
Konkurransgjennomføring

Kontraktoppfølgning

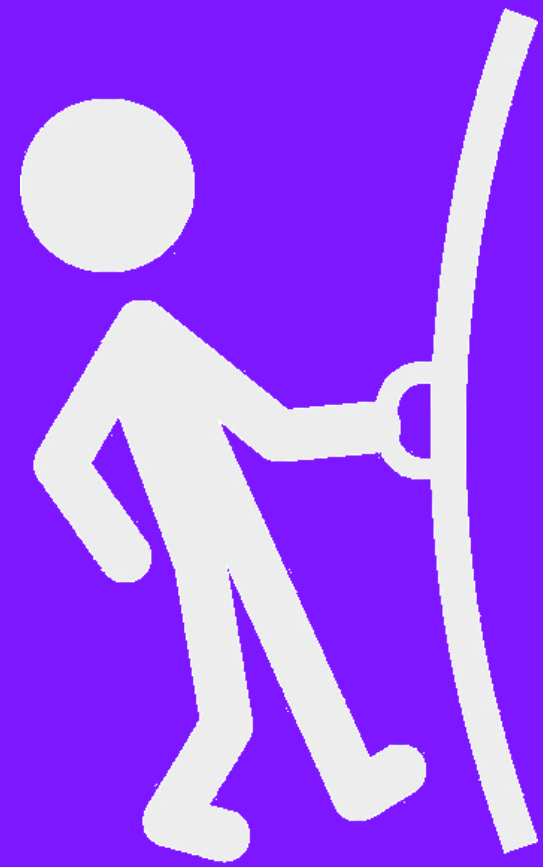
Kartlegge
behov

Dialog

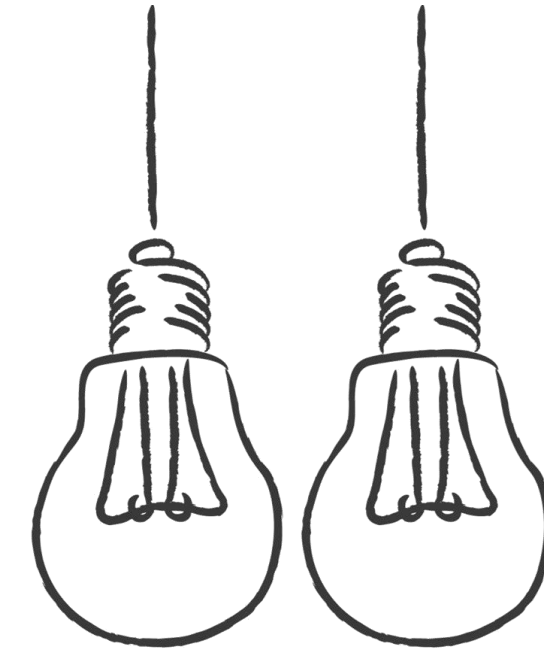
Behovsbeskrivelse

- Eterspørselsdrevet innovasjon
- Behovseier **motiverer (pull)** markedet til å utvikle nye løsninger

PULL

PUSH

- Teknologidrevet innovasjon
- Leverandører **selger inn (push)** sine nye løsninger til behovseiere

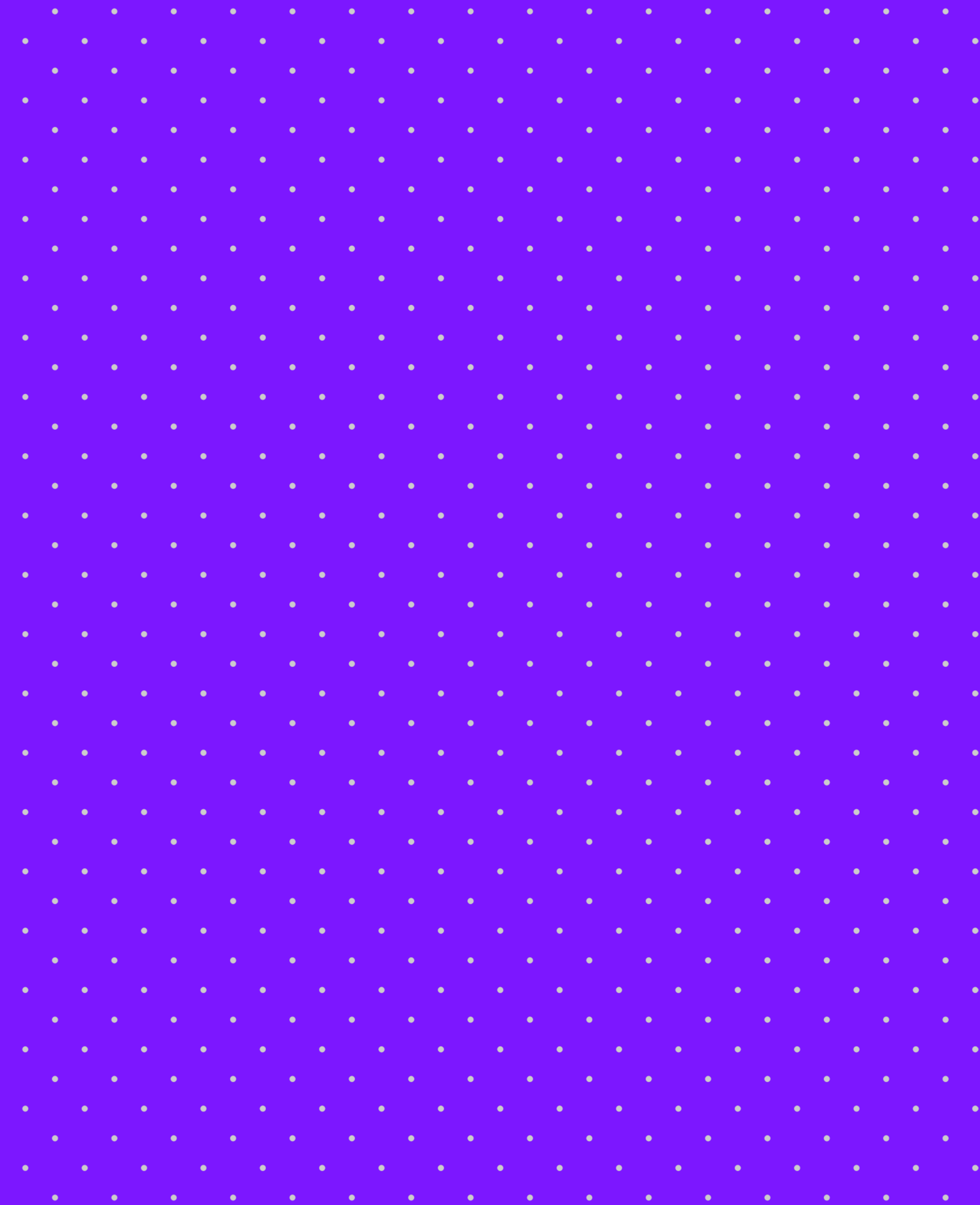
Vi har gått fra å være redde for å ha dialog med markedet, til å være redde når vi ikke har gjort det.

Offentlig innkjøper

Denne måten å jobbe på utfordrer holdninger, tankesett og forretningsmodeller på begge sider av bordet. Den bringer oss framover.

Leverandør av velferdsteknologi

Stat og kommune kommer i stadig større grad til å etterspørre nye løsninger til morgendagens behov

Er dere klare til å være med på reisen?

(Bilde fra Hå Rådhus)

Invitasjon til dialogkonferanse
24.01.22 – kl.11.00

Ny ungdomsskole i Frakkagjerd

Innhold

1	Bakgrunn	2
1.1	Oppdragsgiver	2
1.2	Bakgrunn for prosjektet	2
2	Mål	2
2.1	Målsetning for Frakkagjerd ungdomsskole	2
2.2	Målsetning for energi, miljø og inneliv	3
3	Behovet	3
4	Fremdrift og dialogprosessen	3
4.1	Innovative anskaffelser	3
4.2	Gjennomføring av dialogen	4
5	Program for dialogkonferansen	4
5.1	Påmelding	5

Følg med på Doffin og innovativeanskaffelser.no

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for leverandørutvikling

Videre eksempler og resultat..

- Innovative anskaffelser i Gjesdal:
<https://youtu.be/Y8Dg8VUECnE>
- Vannrobot sikrer rent drikkevann til Bergensere:
<https://www.nrk.no/vestland/denne-vannroboten-skal-sikre-rent-drikkevann-1.15478794>
- Stavanger kommune og F5IT:
<https://youtu.be/QGF8RuhmkkY>
- BANE NOR og Nordic Unmanned:
<https://youtu.be/hDSv1QH45qA>
- Bærum kommune og Kolonial:
<https://youtu.be/smtmf6qXkbY>
- NO DIG
<https://youtu.be/J0zbE-YYHno>

234 offentlige virksomheter som har tatt metoden i bruk

869 Antall utlyste anskaffelser på Doffin med markedsdialog i perioden 2010 til 2018

334 millioner i offentlige besparelser

22 vesentlige eller radikale innovasjoner

350 nye arbeidsplasser

2895.65 tonn reduksjon i årlige CO2-ekvivalenter

6 næringsklynger/interesseorganisasjoner er involvert i programarbeidet

Følg oss gjerne i sosiale medier:

Stig Bang-Andersen
Seniorrådgiver
Nasjonalt program for leverandørutvikling
+47 450 00 910
sba@nho.no

Næringslivets Hovedorganisasjon
Middelthuns gate 27
Majorstuen, Oslo, Norway

+47 23 08 80 00
nho.no

nhosiden
@nho_no

